

کوتاه‌تر از گزارش

مجوز دورکاری برای مادران دارای کودک زیر ۶ سال

	
<div><div> </div>لیلا شوقی</div>	
جامعه	

در چند هفته‌ اخیر پس از فروکش کردن موج پنجم کرونا و حذف دورکاری، بسیاری از مادران شاغل مجبور به حضور در محل کار خود شدند، با استفاده از این قانون اما مادران شاغل اجازه پیدا می‌کنند در کنار ایفای نقش مادری به‌ امر اشتغال هم بپردازند. در این بین اما مهم‌ترین نکته این است که آیا این مسئله ضمانت اجرایی دارد؟ نمایندگان مجلس معتقدند بندهای این مجوز سفت و سخت است و حتی بخش خصوصی هم نمی‌تواند از اجرای این قانون شانه‌ خالی‌ کند.

پیش از این اما انسیه خربلی، معاون امور بانوان و خانواده ریاست جمهوری از قانونی گفته بود که به صورت رسمی به همه بانوان اجازه استفاده از دورکاری را می‌داد. ماجرا به آیین‌نامه دورکاری کارمندان برمی‌گردد. سسی‌ام خبرداد ۸۹ بود که تعدادی از مدیران با آیین‌نامه دورکاری کارمندان موافقت کردند. در تبصره ماده ۴ این آیین‌نامه آمده‌است اگر چند کارمند متقاضی دورکاری‌اند، اولویت دورکاری با افراد دارای معلولیت، مادران باردار یا مادران دارای فرزند کمتر از شش سال است. پس از شیوع ویروس کرونا این آیین‌نامه اجرایی شد تا حدود یک ماه پیش که با کاهش آمار مبتلایان روزانه دورکاری کارمندان پایان یافت. اما تعدادی از مادران تقاضای ادامه یافتن دورکاری را داشتند. معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری نیز عنوان کرد بنا به درخواست مادران شاغل اجرای این آیین‌نامه را پیگیری می‌کند. به این ترتیب پنجشنبه گذشته مجوز دورکاری مادران باردار شاغل و مادران شاغلی که فرزندان زیر شش سال یا دچار معلولیت دارند از طرف سازمان اداری و استخدامی صادر شد.

خوشحال از دورکاری

برای زهرا که مادر شاغل باردار است، دورکاری بهترین هدیه برای گذراندن روزهای سخت بارداری است. او مهندس نقشه‌بردار است و با وجود پیچیدگی‌های پروژه‌هایی که دارد، در دوران بارداری اجازه داشت در خانه کار کند. زهرا به ما گفت با این که در یک شرکت خصوصی کار می‌کند اما زمانی که او اجازه کارکردن در خانه را خواست رئیسش با درخواست او موافقت کرد. زهرا توضیح داد: «هر مسأه و بدون اطلاع قبلی از طرف بیمه به شرکت خصوصی که در آن کار می‌کنم سر می‌زدند بنابراین رئیس شرکت نمی‌تواند هیچ قانون شکنی داشته باشد.»

برای معلم جوانی که یک دختر چهارساله دارد نیز دورکاری می‌تواند مفید باشد. او به ما گفت تا چند روز دیگر باید کلاس‌های آنلاین را تعطیل و کلاس‌های درسش را به صورت حضوری برگزار کند. این مادر اما تا پیش از این دل‌نگران تنها ماندن دختر خردسالش بود؛ چراکه در زمان تعطیلی مهدهای کودک او نمی‌دانست فرزندش را باید به چه کسی بسپارد. این معلم جوان امیدوار است از آیین‌نامه استفاده کند و اجازه داشته باشد در خانه و به شکل مجازی تدریس کند.

ضمانت اجرایی دارد

حالا مجوز دورکاری مادران صادر شده اما بسیاری از مادران هنوز دل‌نگران‌اند؛ نگران از همکاری نکردن رئیس‌شان. با وجود تمام دل‌نگرانی‌ها، خربلی گفته در صورت امکان دورکاری و لطمه نزدن به کیفیت کار، همکاری در این باره انجام خواهد گرفت. در نظر فاطمه مقصودی، دبیر اول فراکسیون زنان مجلس با صدور مجوز دورکاری امکان تخطی از این قانون وجود ندارد. مقصودی به جام جم توضیح داد که اعضای فراکسیون زنان مجلس از رئیس‌جمهور خواسته‌اند تا آیین‌نامه به شکلی اجرا شود که امکان قانون شکنی و جود نداشته باشد.

مهدی عیسی‌زاده، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس هم با مقصودلو هم‌نظر است. او نیز به ماگفت نمایندگان مجلس نسبت به اجرای این آیین‌نامه به شدت اصرار دارند و در صورت قانون شکنی سریع‌ا وارد عمل می‌شوند. او البته حمایت مسئولان بیمه و سازمان اداری و استخدامی از این آیین‌نامه را همه‌جانبه خواند و گفت با حمایت‌ها امکان قانون شکنی به حداقل می‌رسد.

روند کاهشی آمار ثبت موالید

براساس آمار ارائه‌شده از سوی مرکز آمار ایران ۲۶۹ هزار و ۷۴۸ ولادت در بهار سال جاری به ثبت رسید است و این آمار در قیاس با بهار سال گذشته با کاهش ۱۰ هزار و ۸۱۶ ولادت مواجه بوده است. در بهار امسال ولادت ۱۳۰ هزار و ۷۱۵ دختر و ۱۳۹ هزار و ۳۳ پسر به ثبت رسیده است. در بهار سال ۹۸ نیز ۲۹۹ هزار و ۳۸۹ ولادت و در بهار سال ۹۹ نیز ۲۸۰ هزار و ۵۶۴ ولادت به ثبت رسیده است./ ایسنا

دانش آموزان مقطع متوسطه دوم در سراسر کشور باید از امروز در کلاس‌های حضوری مدارس شرکت کنند

عکس:

میزان

دانش آموزان متوسطه دوم از امروز و بقیه دانش آموزان از اول آذر به صورت حضوری به مدرسه می روند در حالی که برخی مشکلات همچنان باعث نگرانی است

بیم وامیدهای یک بازگشایی

امروز را باید برای بسیاری از دانش آموزان کشور به نوعی اول مهر دانست. از امروز دانش آموزان متوسطه دوم که در پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم درس می‌خوانند به صورت حضوری به مدرسه می‌روند تا بعد از تقریباً یک سال و نیم سسوت و کور بودن مراکز آموزشی، مدارس یک بار دیگر هر چند نصفه و نیمه، ولی به وضعیت قبل از کرونا برگردند.

از امروز دانش آموزان هر مدرسه به دو بخش تقسیم می‌شوند و یک روز در میان در کلاس‌ها حضور می‌یابند تا در فضایی که کمتر از همیشه متراکم است، آموزش‌ها را رخ به رخ از معلم دریافت کنند. ۱۵ روز دیگر که اول آذر ماه است هم نوبت به دانش آموزان متوسطه اول در پایه‌های هفتم، هشتم و نهم و البته دانش آموزان شش مقطع ابتدایی می‌رسد که به همین سبک راهی مدارس می‌شوند. درباره این که این بازگشایی خوب است یا بد، تابه حال فراوان بحث شده و جبهه مخالف و موافق حرف‌های خویش را از تریبون‌های مختلف زده‌اند. اما از آنجا که در بسیاری از کشورهای جهان، حتی کشورهایی که همچنان مثل ما با کرونا درگیر هستند،

مریم خیاز

جامعه

آموزش‌های حضوری ازسر گرفته شده، موافقان معتقدند بازگشایی‌ها نباید پیش از این به تاخیر بیفتد. بسیاری از معلمان مدارس والدین دانش آموزان نیز که افت تحصیلی مشهود دانش آموزان را از نزدیک دیده‌اند و برای آینده تحصیل آنها نگرانند، دایر بودن کلاس‌های حضوری را ترجیح می‌دهند، هرچند که از مخاطراتی که در کمین سلامت بچه‌هاست نیز غافل نیستند. با این حال گروه مخالف بازگشایی در این که آموزش فدای سلامت شود، ایرادی نمی‌بینند و حضوری شدن کلاس‌های درس را مسأوی با از دست رفتن سلامت دانش آموزان می‌دانند. با همه این حرف‌ها از امروز مدارس متوسطه دوم در چنین شرایطی باز می‌شود؛ وضعیتی پر از بیم و امید پیش روی دانش آموزان و والدین‌شان است.

اما و اگرهای فاصله‌گذاری در مدارس

مدارس متوسطه دوم در کشور حدود ۲۱ هزار مدرسه است که نزدیک به ۶۹۰ هزار دانش‌آموز پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم در آنها درس می‌خوانند. این مدارس معمولاً نیز کلاس‌های شلوغ و متراکمی دارند، به طوری که مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش در مورد خیلی از آنها امکان اجرایی شدن ندارد. طبق این مصوبه، تراکم کلاس‌ها در مقطع متوسطه دوم باید عددی بین ۱۶ تا ۲۸ نفر باشد که این عدد عملاً در بسیاری از مدارس محقق نمی‌شود، مخصوصاً اگر این مدارس در مناطق محروم آموزشی از جمله استان تهران که سرانه فضای آموزشی آن به ازای هر دانش‌آموز کمتر از چهار متر است، قرار گرفته باشند.

البته میانگین کشوری سرانه فضای آموزشی در کشور نیز عددی فاصله‌دار از متوسطی است که سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر آن تأکید دارد، یعنی هشت متر و چهار سانتی‌متر به ازای هر دانش‌آموز. حال آن که میانگین کشوری فعلاً حدود پنج متر است.

ربط این اعداد با بازگشایی مدارس این است که یکی از پروتکل‌های بهداشتی مربوط به کرونا، رعایت فاصله‌فیزیکی است که در کلاس‌های متراکم، عملاً بی‌معنی می‌شود. به همین علت در پروتکل بهداشتی مربوط به بازگشایی مدارس یک فضای چهار متر مربعی (دو در دو) لحاظ شده که مدیران مدارس ملزم به تأمین آن برای هر دانش‌آموز هستند. البته ما از برخی مدیران مدارس پرسیده‌ایم که موفق به رعایت این فاصله شده‌اند یا خیر که برخی از آنها پاسخ مثبت و برخی پاسخ منفی داده‌اند. مدیر یکی از مدارس تهران که ۷۰۰ دانش‌آموز دارد، به ما گفت که کلاس‌های این مدرسه تقریباً ۵۰ متری است که در آن می‌توان فاصله دو متر از هر طرف را رعایت کرد. بنابراین بابت رعایت فاصله‌هانگرانی نداریم.

با این حال معلم یکی دیگر از مدارس تهران به ماگفت که سال‌ها در مدرسه‌ای تدریس کرده که به علت تراکم دانش‌آموز حتی انباری مدرسه نیز تبدیل به کلاس درس شده و کلاس‌هایی هم که واقعا کلاس هستند، به قدری کوچک است که عملاً نمی‌توان سهم چهار مترمربعی را به دانش آموزان اختصاص داد.

البته پروتکل ویژه بازگشایی مدارس تأکید دارد در مدارس اینچنینی باید دانش آموزان گروه‌بندی شوند، به نحوی که به نوبت در کلاس‌های درس حضور یابند. یکی از مدیران مدارس که دانش آموزان

چالش ماسک

در دستورالعمل ویژه بازگشایی مدارس بر اجباری بودن ماسک برای معلم و دانش‌آموز تأکید شده است، به نحوی که ماسک‌ها در زمان حضور در مدرسه حتی برای یک لحظه نباید از روی صورت‌ها برداشته شود. اما سوال این است که آیا ماسک‌ها همواره روی صورت‌ها می‌ماند و آیا از این ماسک‌ها به درستی استفاده می‌شود؟ پاسخ این سوالات از چند مدیر و معلم براساس تجربیات قبلی‌شان به ما داده‌اند. یکی از مدیران تهرانی به ماگفت که برخی دانش آموزان به بهانه‌های مختلف ماسک را از روی صورت برمی‌دارند و به محض این‌که مدیر، ناظم یا معلم را آن اطراف نبینند، ماسک را کنار می‌گذارند. معلم یکی از مدارس کردستان

افزایش ۴۰درصدی درخواست خون در بیمارستان‌ها

محمدرضا مهدی‌زاده، مدیرکل انتقال خون استان تهران گفت: به دلیل افزایش اعمال جراحی غیراورژانسی میزان تقاضای مصرف خون بیمارستانی ۴۰درصد افزایش یافته است و همین موضوع موجب شده تا ذخایر خون استان تهران بسیار شکننده باشد و تقاضا داریم مردم برای اهدای خون اقدام کنند. وی افزود: استان تهران حدود ۱۵درصد از خون‌های اهدایی را به خود اختصاص داده و این در حالی است که بیش از ۲۵درصد خون‌های اهدایی در تهران مصرف می‌شود./ ایرنا

سرویس‌های بهداشتی مدارس آماده‌اند؟

شفا، عنوانی اختصاری برای سه کار واجب یعنی شستن دست‌ها، فاصله‌فیزیکی مناسب و استفاده از ماسک است که دانش آموزان بعد از حضور در مدارس باید رعایت کنند. رعایت فاصله فیزیکی و استفاده از ماسک همان‌طور که گفتیم، گرفتاری‌های خود را دارد. پس می‌ماند شستن دست‌ها برای مقابله با کرونا که لازمه‌اش وجود سرویس‌های بهداشتی در مدارس است.

در پروتکل مربوط به بازگشایی‌ها نیز تأکید شده که در مدارس باید امکان شست‌وشوی مکرر دست‌ها با آب و صابون فراهم باشد. در غیر این صورت محلول‌های الکلی یا ژل‌های ضدعفونی‌کننده باید در دسترس همه معلمان، کارکنان و دانش آموزان قرار بگیرد.

همه اینها نشان می‌دهد که برای رعایت بهداشت دست‌ها باید امکاناتی فراهم باشد که از بد حادثه برای گروهی از دانش آموزان و تعدادی از مدارس فراهم نیست. مدیر یکی از مدارس سیستان و بلوچستان به ما می‌گوید وضع اقتصادی خانواده‌ها به قدری وخیم است که توان خرید الکل و ژل را ندارند، مدرسه هم بودجه‌ای برای این کار ندارد، مگراین که خیران کمکی بکنند.

محمد الهی، کارشناس مسائل آموزش و پرورش نیز که یک ماهی است با فرآیند بازگشایی مدارس و محدودیت‌های پیش رو از نزدیک سر و کار دارد، به ما توضیح می‌دهد که پول و نیروی انسانی برای گندزدایی در بسیاری از مدارس وجود ندارد و سرویس‌های بهداشتی نیز همچنان مشکل دارند.

او می‌گوید: «شیوع کرونا و مجازی شدن آموزش‌ها، مشارکت‌های مردمی و کمک‌های مالی اولیا به مدارس دولتی را بسیار کاهش داده، به طوری که حتی مدارس هیات امنایی که دولتی، اما شهریه‌ای هستند؛ برای تأمین هزینه‌های جاری مدرسه مشکل دارند. دولت هم که هیچ بودجه‌ای در اختیار مدارس نمی‌گذارد، پس با این وصف چطور می‌توان از مدارس انتظار داشت که فضایی کاملاً بهداشتی فراهم کنند. در این میان چالش کافی نبودن یا بهداشتی نبودن بخشی از سرویس‌های بهداشتی در مدارس را نیز نباید از نظر دور داشت، محدودیت‌هایی که رعایت بهداشت فردی توسط دانش آموزان را کم و بیش به چالش می‌کشد. البته سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در دوره تعطیلی کرونایی مدارس بر ساخت و تجهیز بخش قابل توجهی از مدارس متمرکز شده که آمار مربوط به آن را سخنگوی این سازمان در اختیار جام جم می‌گذارد.

میثم حاجی پور گفت: «از ابتدای سال ۱۴۰۰ تاکنون بیش از ۸۰۰۰ سرویس بهداشتی در مدارس روستایی و عشایری که فاقد سرویس بوده یا نیاز به تعمیرات داشته‌اند، تکمیل شده است. همچنین در ششماء اول امسال هم ۲۱۵۰ پروژه آموزشی با ۹۴۵۴ کلاس درس با زیربنای حدود ۱/۵ میلیون متر مربع ساخته و با تجهیزات کامل از جمله سرویس‌های بهداشتی تحویل ادارات آموزش و پرورش شده است.»

او در پاسخ به این که به اذعان مدیران برخی مدارس، مشکلات سرویس‌های بهداشتی در برخی مناطق همچنان پابرجاست نیز توضیح داد: «تقریباً مشکلات اساسی مرتفع شده و اگر هم تعداد اندکی وجود داشته باشد، بازهم مربوط به مناطق عشایری است. البته رفع مشکلات سایر مناطق نیز همچنان در برنامه‌ها و اولویت‌های سازمان نوسازی مدارس قرار دارد.»

کار مضاعف معلمان

بازگشایی مدارس متوسطه دوم از امروز و آغاز به کار حضوری بقیه مدارس از اول آذر را اگر تنها از منظر دانش آموزان و والدین نگاه کنیم مشکلات همانی است که گفته شد اما این بازگشایی برای معلمان نیز دشواری‌هایی ایجاد می‌کند که کمتر درباره‌شان حرف زده می‌شود. این موضوع که واکسینه‌شدن شرط حضور دانش آموزان در مدارس نیست یکی از این دشواری‌هاست، چون این افراد می‌توانند ناقل بیماری، هم به همکلاسی‌ها و هم به معلمان باشند و از آنجا که واکسیناسیون این دو گروه تا این لحظه تکمیل نشده بعید نیست بازگشایی مدارس به شکل‌گیری خوشه‌های بیماری منجر شود.

اما نکته‌ای که معلمان بر آن تأکید دارند فقط از جنس سلامت نیست، بلکه آنها از مضاعف‌شدن کار خویش پس از بازگشایی مدارس گله دارند، زیرا قرار است تا اطلاع بعدی، سال تحصیلی پیش رو به روش ترکیبی (آموزش حضوری بعلاوه آموزش مجازی) باشد و معنی این روش کار بی‌وقفه معلمان است.

مدیر یکی از مدارس تهران به ما می‌گوید، گره کور روش ترکیبی این است که معلم مباحث درسی را باید دو بار تکرار کند، یک‌بار برای دانش آموزان حاضر در کلاس و یک‌بار برای دانش آموزان حاضر در خانه. این در حالی است که طبق پروتکل بهداشتی بازگشایی‌ها، کلاس‌های ۹۰ دقیقه‌ای گذشته باید حداکثر در ۵ دقیقه تمام شود که به این صورت فشار تدریس بر معلم بیشتر می‌شود و امکان پرسش و پاسخ و آزمون نیز از بین می‌رود. به گفته این مدیر، برخی معلمان همزمان در چند دبیرستان تدریس می‌کنند که این حجم از کار شرایط را برای آنها سخت می‌کند و کیفیت آموزش‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

معاون آموزشی یکی از شهرستان‌های غرب کشور نیز به ما می‌گوید، با روش ترکیبی، معلم مجبور است در دو نوبت صبح و ظهر تدریس کند که دیگر هیچ انرژی‌ای برای او باقی نمی‌ماند، چون باید به جای ۲۴ ساعت در هفته ۴۸ ساعت تدریس کند.

محمد الهی، کارشناس مسائل آموزش و پرورش نیز در این باره به ما می‌گوید که دوباره کاری در آموزش ترکیبی یکی از چالش‌هایی است که نمی‌توان از آن چشم پوشید، چون باکیفیت آموزش ارتباط مستقیم دارد.

او البته در پاسخ به این گفته ماکه برخی معلمان در کشور تصمیم گرفته‌اند کلاس حضوری خود را به صورت زنده برای دانش آموزان حاضر در خانه بخش کنند تا مانع دوباره کاری شود، گفت که این روش خوب است ولی همه مدارس و همه معلمان چنین امکانی ندارند.

الهی توضیح می‌دهد: در برخی مدارس حتی در قلب تهران آتنن دهی اینترنت خوب نیست و برخی مدارس برای کارهای جاری خود نیز با مشکل روبه‌رو هستند. این در شرایطی است که بسیاری از مدارس در مناطق محروم کشور نیز اساساً به اینترنت دسترسی ندارند یا معلمان آنها فاقد ابزارهای هوشمندند. او می‌گوید معلمان باسابقه زیادی را می‌شناسد که به دلیل دشواری‌های تدریس آنلاین، تقاضای بازنشستگی پیش از موعد داده‌اند و عده‌ای را سراغ دارد که به دلیل سن بالا یک گوشه موبایل ساده داشته‌اند. الهی با این مقدمه می‌پرسد پس چطور می‌توان انتظار داشت که این گروه از معلمان تدریس زنده برای دانش آموزان ترتیب دهند و آموزش ترکیبی را مطلوب پیش ببرند.